

Vrzo osnova na ~len 31 stav 7, ~len 32, i to~ka 4 od Odluka za na~inot i uslovi te na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija, ("Slu`ben vesnik na RM" br.53/2002 ) i ~len 68 od Zakonot za Narodna banka na Republika Makedonija, ("Slu`ben vesnik na RM" br.3/02), Guvernerot na Narodna banka na Republika Makedonija go donese sledното

U P A T S T V O

za realizacija na Odlukata za na~inot i uslovi te na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija

1. Op{ti odredbi

1. So ova Upatstvo se opredeluva na~inot na realizacijata na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija.
2. Pazarot na stranski plate`ni sredstva e podelen na:
 - a) Pod pazar na stranski plate`ni sredstva vo po{iroka smisla se podrazbiraat site transakcii na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva koi se realiziraat vo tekot na rabotniot den vo Republika Makedonija so po~etok vo 07.00 ~asot i so zavr{etok vo 14.30 ~asot. Site transakcii koi se sklu~ile po 14.30 ~asot se smetaat za transakcii koi se sklu~ile sledniot raboten den;
 - b) Pod pazar na stranski plate`ni sredstva vo potesna smisla (vo ponatamo{niot tekst) devizen pazar se podrazbiraat site transakcii na kupoproda`ba na devizi koi se realiziraat vo tekot na rabotniot den vo Republika Makedonija so po~etok vo 07.00 ~asot i so zavr{etok vo 14.30 ~asot. Site transakcii koi se sklu~ile po 14.30 ~asot se smetaat za transakcii koi se sklu~ile sledniot raboten den.
3. Transakcijata koja se dogovara i sklu~uva na pazarot na stranski plate`ni sredstva pretstavuva obligacionen praven odnos i za nea va`at odredbite od zakonot za obligacioni odnosi.
4. Pod stranski plate`ni sredstva vo smisla na ovaa odluka se podrazbiraat:
 - a. Devizi
 - b. Efektivni stranski plate`ni sredstva
 - c. ^ekovi koi glasat vo stranska valuta i se naplativi vo stranska valuta
 - d. Kreditni pisma koi glasat vo stranska valuta i se naplativi vo stranska valuta

- e. Drugi instrumenti za pla}awe koi glasat vo stranska valuta i se naplativi vo stranska valuta
5. Stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija mo`at da kupuvaat i prodavaat rezidenti i nerezidenti. Rezidentite fizi~ki lica i nerezidentite fizi~ki lica kupuvaat i prodavaat efektivni stranski sredstva na na~in i uslovi opredelni so Odlukata za na~inot i uslovite za kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija ("Slu`ben vesnik na RM" br.53/2002).
 6. Rezidentite i nerezidentite od to~ka 1 na Odlukata za na~inot i uslovite na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija kupuvaat i prodavaat stranski plate`ni sredstva vo svoje ime i za svoja сметка.
 7. Rezidentite banki kupuvaat i prodavaat stranski plate`ni sredstva vo svoje ime i za svoja сметка, kako i vo svoje ime i za tu|a сметка.
 8. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva, stranskite plate`ni sredstva se kupuvaat i prodavaat samo promptno.
 9. Na devizniot pazar, devizite se kupuvaat i prodavaat promptno i na termin.
 10. Pod promptni transakcii se podrazbiraat site onie transakcii na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo koi isporakata na ovie sredstva mora da se izvr{i vo rok od dva rabotni dena smetano od datumot na dogovarawe na transakcijata. Denarskata protivrednost se pla}a na denot na isporaka na stranskoto plate`no sredstvo.
 11. Pod terminski transakcii se podrazbiraat site onie transakcii na kupoproda`ba na devizi vo koi isporakata na deviznite sredstva se vr{i podocna od dva rabotni dena smetano od datumot na dogovarawe na transakcijata. Denarskata protivrednost se pla}a na datumot na isporakata na devizite.
 12. Kupuvaweto i prodavaweto na stranskite plate`ni sredstva se ostvaruva po kurs koj }e se dogovorat stranite.
 13. Narodnata banka na Republika Makedonija kupuva i prodava devizi preku bankite zaradi ostvaruvawe na celite na monetarnata politika na na~in opredelen so ova Upatstvo.
 14. Transferot na iznosot na stranski plate`ni sredstva koi se predmet na kupoproda`ba na pazarot na stranski plate`ni sredstva se vr{i istovremeno so transferot na protivrednosta vo denari.
 15. Predmet na kupuvawe i prodavawe na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`at da bidat stranskite plate`ni sredstva koi glasat na slednite pari~ni edinici:

1) Ekonomska i monetarna unija (EMU) na Evropa-Evro	(EUR)
2) SAD dolar	(USD)
3) Japonski jen	(JPY)
4) Britanska funta	(GBP)
5) [vajcarski frank	(CHF)
6) Avstraliski dolar	(AUD)
7) Kanadski dolar	(CAD)
8) Danska krana	(DKK)
9) Norve { ka krana	(NOK)
10) [vedska krana	(SEK)
16. Kupuvaweto i prodavaweto na stranski plate`ni sredstva pome|u rezidentite i nerezidentite od to~ka 1 od Odlukata za na~inot i uslovite na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija so ovlastena banka se ostvaruva so prethodno dostavuvawe na nalozi za kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva do bankata od strana na rezidentot ili nerezidentot od to~ka 1 od Odlukata za na~inot i uslovite na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija (vo ponatamo{niot tekst nalogodava~). Nalozite mo`at da bidat dostaveni pismeno ili usno po telefon. Od bezbednosni pri~ini po`elno e bankata da gi ima snimeno na lenta ovie razgovori.
17. Dokolku ovlastenata banka smeta deka ne e vo sostojba da go izvr { i nalogot, za toa treba vedna { da go izvesti nalogodava~.
18. Transakcijata se smeta za sklu~ena vo onoj moment koga ovlastenata banka ima dobieno izvestuvawe za soglasnost od strana na nalogodava~ot. Od toj moment transakcijata na kupuvawe i prodavawe se smeta za sklu~ena i proizleguvaat site prava i pobaruvaawa za obete strani, koi podocna se potvrdeni so potpi {uvawe na zaklu~nicata. Prepora~livo po ovie zborovi da se povtorat kursot, vidot na stranskoto plate`no sredstvo, iznosot na stranskoto plate`no sredstvo, vid na transakcijata, kako i instrukciite za transfer na obete strani.
19. Dilerot-ovlasteniot rabotnik vo bankata e dol`en da izgotvi dilerski tiket za evidencija na nalogot i transakcijata. Dilerskiot tiket treba da gi soдр`i slednite elementi:
- Referenten broj na nalogot (tiketot)
 - ime na komitentot i lokacija na komitentot
 - datum na davawe na nalogot
 - vidot na transakcija-promptna ili terminska
 - vid na stransko plate`no sredstvo
 - valuta na stranskoto plate`no sredstvo
 - iznos na stransko plate`no sredstvo
 - kurs po koj transakcijata e sklu~ena
 - protivrednost vo denari
 - instrukcii za pla}awe (transfer na sredstvata)
20. Vo slu~aj na gre {ki i propusti koi mo`at da predizvikaat transferot na sredstvata da bide realiziran na datum koj e razli~en

od onoj koj e dogovoren, toga { transferot treba da se korigira i da se realizira so dobra valuta (da se realizira so datum koj e dogovoren), a toa treba da go stori stranata kaj koja gre {kata ili propustot se napraveni. Toa podrazbira opredelena postapka kako i tro {oci koi mo`at da nastanati poradi tro {ocite koi }e nastanati kaj tretite banki koi gi pla}aat/primaat sredstvata. Tro {ocite od vakvite aktivnosti gi snosi stranata kaj koja nastanala gre {ka ili propust, osven vo slu}aj da e dogovoreno poinak.

21. Za sklu}enite transakcii stranite oformuvaat zaklu}nica koi moraati obostrano da se potpi {at. Zaklu}nicata pretstavuva pismen dokaz za sklu}enata transakcija i pravata i obvrskite koi proizleguvaat od nea se obvrzuva}ki za obete strani. Zaklu}nicata gi so dr`i slednite elementi:

- seriski broj na zaklu}nicata
- ime i lokacija na nalogodava}ot
- datum na sklu}uvawe na transakcijata-datum na dogovor
- datum na izvr {uvawe na transakcijata
- vidot na transakcija-promptna terminski
- vid na stransko plate`no sredstvo
- valuta na stranskoto plate`no sredstvo
- iznos na stransko plate`no sredstvo
- kurs po koj transakcijata e sklu}ena
- protivrednost vo denari
- instrukcii za transfer
- imeto na ovlastenata banka so koja e sklu}ena zdelkata
- potpis na ovlastenite lica na bankata i nalogodava}ot

Elementite od stav 1 na ovaa to}ka go imaati slednoto zna}ewe:

- seriski broj na zaklu}nicata zaradi eliminirawe na mo`nosta na duplirawe, voobi}aena praktika e sekoja zaklu}nica da ima poseben seriski broj, na toj na}in se eliminira mo`nosta od dupla evidencija
- ime i lokacija na nalagodava}ot vklu}uvaj}i go i negoviot mati}en broj vo zaklu}nicata potrebno e jasno da bide navedeno imeto zaradi identifikacija pri transferot na sredstvata
- datum na sklu}uvawe na transakcijata-datum na dogovor, zaradi podobra evidencija, potrebno pri popolnuvawe na zaklu}nicata da se navede i datumot koga transakcijata e sklu}ena
- datum na izvr {uvawe na transakcijata, zaradi dobivawe na to}ni podatoci so cel da se izvr {i pravilen transfer na sredstva, kako i zaradi to}na evidencija na prilivite i odlivite od smetkite, potrebno e vo zaklu}nicata jasno da e naveden
- vid na stranskoto plate`no sredstvo, da se navede predmetot na kupoproda`bata, dali se devizi, efektivni stranski pari, }ekovi i drugi instrumenti vo platniot promet
- vidot na transakcija-promptna, terminska, ili devizen svop, zaradi odreduvawe na na}inot na koj transakcijata }e se realizira i zaradi

to~na evidencija na ovaa transakcija potrebno e vo zaklu~nicata to~no da se navede za kakov vid transakcija se raboti

- vid na valuta i iznos na stranskoto plate`no sredstvo, zaradi to~na evidencija na ovaa transakcija potrebno e vo zaklu~nicata to~no da se navede vidot na stranskoto plate`no sredstvo i iznosot na koj transakcijata e sklu~ena
- kurs zaradi to~na evidencija na ovaa transakcija potrebno e vo zaklu~nicata to~no da se navede kursot po koj transakcijata e sklu~ena
- protivrednost vo denari, potrebno e da se navede protivrednosta vo denari presmetana po kursot spored koj transakcijata e realizirana
- instrukcii za transfer: kade sredstvata treba da se dadat i kade sredstvata treba da se primat, potrebno e to~no da se dadat informacii za toa kade parite treba da se transferiraat i kade treba da se dobijati. Ova potrebno e zaradi to~na evidencija i pravilno izvr{uvawe na transferot na sredstvata
- potpis na ovlasteno lice-avtorizacija i doka`uvawe na validnosta na transakcijata

2. Kupoproda`bi na devizi na devizen pazar

22. Devizite se monetarni pobaruvawa vo stranska valuta.

23. Kupoproda`bata na devizi se vr{i na toj na~in {to ovlastenata banka vr{i kotirawe. Kotirawe se vr{i na toj na~in {to istovremeno da se davaat kursevi i za kupuvawe i za prodavawe na devizi (bid/ask). Leviot kurs zna~i kurs po koj bankata otkupuva devizi, a desniot kurs zna~i kurs po koj bankata prodava devizi. Edna{ {tom }e bidat kotirani kursevi, tie pretstavuvaat ponuda za sklu~uvawe na transakcija, se do onoj moment koga tie se revidirani ili pak transakcijata se sklu~i.

24. Kursevite ja iska`uvaat cenata vo denari za edinica deviza. Kursevite se iska`uvaat na toj na~in {to stranata koja gi kotira kursevite ima obvraska da go ka`e posledното mesto pred zapirkata i dvete mesta po zapirkata, odnosno se ka`uvaat site mesta pred zapirkata, a podocna za kupovniot kurs i proda`niot kurs se iska`uvaat za prvite dve mesta po zapirkata. Brojkite iska`ani pred zapirkata va`at i za kupovniot kurs i za proda`niot kurs.

25. Vo kalkulaciite za presmetuvawe na terminskata cena (terminskiot kurs) se koristat pravilata koi va`at za poedini stranski pari~ni sredstva. Za site stranski pari~ni sredstva se primenuva metodot 365/360 dena, osven za makedonskiot denar, britanskata funta i japonskiot jen za koi se upotrebuva metodot 365/365.

26. Promptnite transakcii se realiziraat vo rok od dva rabotni dena smetano od datumot na dogovorawe na transakcijata, dodeka terminskite transakcii dospevaat na t.n. zaokru`eni kalendarski periodi: edna nedela, dve nedeli, tri nedeli, ~etiri nedeli, eden mesec, dva meseci i tri meseci. Po iskluk transakcijata mo`e da bide realizirana i vo drugi rokovi vokolku za toa postoi soglasnost od obete strani.
27. Za odreduvaweto na terminskata cena se koristi slednata metodologija

$$T_c = Pr \times (I_d - I_f) \times \frac{t}{36000}$$

$$T = Pr + T_c$$

Pr i { to

T_c = terminska cena

I_d = kamatna stapka za denari

I_f = kamatna stapka na devizata

T = kurs za terminska transakcija

t = vremetraewe iska`ano vo denovi

Pr = prompten kurs

28. Dilerite koi rabotat vo ovlastenite banki vo rabotata imaat obvraska da se odnesuvaat sovesno, { to podrazbira vo sekoe vreme pri kotiraweto da kotiraat kursevi koi gi odrazuvaat realnite dvi`ewa na devizniot pazar.
29. Isporakata na devizi se vr{i na toj na~in {to devizi se transferiraat od smetkata na prodava~ot na smetkata na kupuva~ot, so transfer preku korensponentnite smetki vo stranstvo. Isto taka isporakata na devizi mo`e da se izvr{i so isporaka preku smetki kaj doma {ni banki vo zemjata. Isporakata na denari se vr{i so transfer na denarski sredstva od smetkata na kupuva~ot na smetkata na prodava~ot preku nositelite na platniot promet vo Republika Makedonija.
30. Osven kupoproda`ba na devizi na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`e da se realiziraat i slednite transakcii:
- a) Kupoproda`ba na efektivni stranski pari**
31. Efektivni stranski pari se pari~ni pobaruvawa vo stranska valuta od centralnata banka koja gi izdala.
32. Rezidentite i nerezidentite od ~len 1 na Odlukata za na~inot i uslovite na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija lica mo`at da kupuvaat efektivni stranski

pari od ovlastena banka i da prodavaat efektivni stranski pari na ovlastena banka.

33. Kupoprodabata na efektivni stranski pari se vr{i na toj na~in { to ovlastenata banka vr{i kotirawe, na na~in utvrden vo to~kite 23 i 24 od ova Upatstvo.

34. Za odreduvawe na kupovniot i prodab`niot kurs pri transakciite so efektivni stranski pari vo slu~aj koga se vr{i transfer na denari se koristi slednata metodologija:

$$Bide = \frac{Bfc}{100} \times Prb$$

$$Bfc = 100 - prod$$

$$Aske = \frac{Afc}{100} \times Pra$$

$$Afc = 100 + proa$$

Kratenkite od stav 1 na ovaa to~ka go imaat sledното znaewe:

Bide=kupoven kurs vo denari za 1 efektivna stranska pari~na edinica

Prb=kupoven kurs vo denari za devizi (identi~na so na efektivnata stranska pari~na edinica)

Bfc=kupoven kurs vo pari~na edinica identi~na so pari~nata edinica na efektivnata stranska pari~na edinica

Prod= provizija za otkup na efektivni stranski pari izrazeno vo procenti

Aske=proda`en kurs vo denari za 1 efektivna stranska pari~na edinica

Afc=proda`en kurs vo pari~na edinica identi~na so efektivnata stranska pari~na edinica

Pra=proda`en kurs vo denari za devizi (identi~na so pari~nata edinica na efektivnata stranska pari~na edinica)

Proa= provizija za prodab`ba na efektivni stranski pari izrazeno vo procenti

35. Pri sklu~ena transakcija na kupuvawe ili prodavawe na efektivni stranski pari, potreben e fizi~ki transport na efektivata. Izvr{uvawe na transportot se realizira na na~in na koj obete strani }e se dogovorat, so po~ituvawe na site slu`beni i interni pravila koi se na sila i koi se odnesuvaat za transport na efektivni pari. Pla}aweto na denarskata protivrednost e istovremeno so fizi~kata isporaka na efektivnite stranski pari.

b) Kupoprod`ba na `ekovi

36. `ekot pretstavuva bezuslovna naredba koja trasantot ja dava na trasatot, da isplati odredena suma na pari na remitentot, koj e naveden na `ekot ili na samiot trasant.
37. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`at da se kupuvaat i prodavaat `ekovi koi se izdadeni vo stranstvo, koi glasat na stranska pari`na edinica, se avalirani ili akceptirani od stranska banka i se naplativi vo stranstvo.
38. Rezidentite i nerezidentite od `len 1 na Odlukata za na`inot i uslovite na kupoprod`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`at da prodavaat `ekovi na ovlasteni banki.
39. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva ovlastenite banki mo`at da prodavaat i da kupuvaat `ekovi.
40. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva ne smeat da se kupuvaat i prodavaat ve}e izdadeni `ekovi na koi datumot na izdavawe e postar od 90 dena smetaj}i do denot na sklu`uvawe na transakcijata za kupoprod`ba na ovie `ekovi.
41. Kupoprod`bata na `ekovi se vr{i na toj na`in {to ovlastenata banka vr{i kotirawe, na na`in objasnet vo to`ka 23 i 24 od ova Upatstvo.
42. Za odreduvawe na kupovniot i prod`niot kurs pri transakciite so `ekovi se koristi slednata metodologija:

$$Bidc = bidr - discb$$

$$Askc = askr - disca$$

$$discb = (bidr \times p \times t) / d$$

$$disca = (askr \times p \times t) / d$$

Kratenkite od stav 1 na ovaa to`ka go imaat sledното zna`ewe:
 $Bidc$ = kupoven kurs vo denari za 1 stranska pari`na edinica na koja glasi `ekot
 $bidr$ = kupoven kurs vo denari za 1 deviza koja glasi na stransko plate`no sredstvo identi`no so stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi `ekot

$discb$ = diskonten kupoven faktor na edinica stransko plate`no sredstvo-~ek
 $disca$ = diskonten prodal`en faktor na edinica stransko plate`no sredstvo-~ek
 $Askc$ = prodal`en kurs vo denari za edinica stransko plate`no sredstvo na koe glasi ~ekot
 $askr$ = prodal`en kurs vo denari za 1 deviza koja glasi na stransko plate`no sredstvo identi~no so stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi ~ekot
 p = kamatna stapka za diskontirawe
 t = broj na denovi od datumot na izdavawe na ~ekot do datumot na sklu~uvawe na transakcijata
 d = delitel koj iznesuva 36000 za site valuti, osven za japonskiot jen i britanskata funta pri {to iznesuva 36500

43. Trguvaweto se smeta za sklu~eno vo onoj moment koga ovlastenata banka ima dobieno izvestuvawe za soglasnost. Vo toj moment transakcijata na kupuvawe i prodavawe se smeta za sklu~ena i od toj moment proizleguvaat site prava i pobaruvaawa za obete strani, koi se podocna samo potvrdeni so obostranoto potpi{uvawe na zaklu~nicata. Prepora~livo po ovie zborovi da se povtorat kursot, iznosot, kako i instrukciite za pla}awe na obete strani.
44. Pri sklu~ena transakcija na kupuvawe ili prodavawe na ~ekovi potreben e fizi~ki transport na ~ekovite. Transportot se realizira dogovorno, so po~ituvawe na site slu`beni i interni pravila koi se na sila i koi se odnesuvaat za transport na ~ekovi. Pla}aweto na denarskata protivrednost e istovremeno so fizi~kata isporaka na ~ekovite.

v) Kupoproda`ba na kreditni pisma i drugi instrumenti koi se koristat vo me|unarodniot platen promet

45. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`at da se kupuvaat i prodavaat slednite instrumenti koi se koristat vo me|unarodniot platen promet:
 - kreditni pisma
 - menici
 - izjava za obvraska (Promisory note)
 - bankarski garancii
46. Kreditното pismo e pismena isprava so koja edna banka dava nalog na druga banka na korisnikot da mu go isplati navedeniot iznos vo opredelen rok.
47. Menicata e pismena isprava so koja trasantot na trasatot mu dava bezusloven nalog da go isplati na remitenot navedeniot iznos vo navedeniot rok.

48. Izjavata za obvrška (Promisory Note) e pismena obvrška so koja izdava~ot na ispravata se obvrzuva na korisnikot na ispravata da mu go plati navedeniot iznos.
49. Bankarska garancija pretstavuva isprava so koja izdava~ot na garancijata se obvrzuva deka }e ja isplati navedenata suma na korisnikot na garancijata vokolku se ispolneti uslovite koi se navedeni vo garancijata.
50. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva mo`at da se kupuvaat i prodavaat ispravite navedeni od to~ka 45 koi se izdadeni vo stranstvo, koi glasat na stranska pari~na edinica, se prenosliivi, se avalirani ili akceptirani od stranska banka i se naplativi vo stranstvo.
51. Rezidentite i nerezidentite spored ~len 1 od Odlukata za na~inot i uslovite na kupoproda`ba na stranski plate`ni sredstva vo Republika Makedonija na pazarot na stranski plate`ni sredstva prodavaat ispravi navedeni vo to~ka 45 na ovlasteni banki.
52. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva ovlastenite banki mo`at da gi prodavaat i kupuvaat navedenite ispravi.
53. Na pazarot na stranski plate`ni sredstva ne smeat da se kupuvaat i prodavaat ispravi navedeni vo to~ka 45 koi dospevaat vo rok podolg od 180 dena od denot na sklu~uvawe na transakcijata za kupoproda`ba na ovie ispravi.
54. Kupoproda`bata na ispravite od to~ka 45 se vr{i na toj na~in {to ovlastenata banka vr{i kotirawe, na na~in utvrden vo to~kite 23 i 24 od ova Upatstvo.
55. Kursevite ja iska`uvaat cenata vo denari za 1 stranska pari~na edinica na koja glasat ispravite od to~ka 45. Kursevite se iska`uvaat na toj na~in {to stranata koja gi kotira kursevite ima obvrška da gi ka`e poslednoto mesto pred zapirkata i dve mesta posle zapirkata, odnosno se ka`uvaat site mesta pred zapirkata, a podocna za kupovniot kurs i prodaniot kurs se iska`uvaat za prvite dve mesta posle zapirkata. Brojkite iska`ani pred zapirkata va`at i za kupovniot kurs i za prodaniot kurs.
56. Za odreduvawe na kupovniot i prodaniot kurs pri transakciite so ispravite od to~ka 45 se koristat slednive formuli:

$$Bidc = bidr - discb$$

$$Askc = askr - disca$$

$$discb = (bidr \times p \times t) / d$$

$$disca = (askr \times p \times t) / d$$

Skratenicite od stav 1 na ova točka go imaat sledното znaewe:

Bidc=kupoven kurs vo denari za isprava od točka 45 na ova Upatstvo

bidr=kupoven kurs vo denari za deviza koja glasi na stransko plate`no sredstva identi~no na stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi ispravata od točka 45 na ova Upatstvo

discb=diskonten kupoven faktor na edinica stransko plate`no sredstva identi~no na stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi ispravata od točka 45 na ova Upatstvo

disca=diskonten proda`en faktor na edinica stransko plate`no sredstva identi~no na stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi ispravata od točka 45 na ova Upatstvo

Askc=proda`en kurs vo denari za isprava od točka 45 na ova Upatstvo

askr=proda`en kurs vo denari za 1 deviza koja glasi na stransko plate`no sredstva identi~no na stranskoto plate`no sredstvo na koe glasi ispravata od točka 45 na ova Upatstvo

p=kamatna stapka za diskontirawe

t=broj na denovi od datumot na sklu~uvawe na transakcijata do datumot na dospevawe

d= delitel koj iznesuva 36000 za site valuti, osven za japonskiot jen i britanskata funta pri { to iznesuva 36500

57. Transakcijata se smeta za sklu~ena vo onoj moment koga ovlastenata banka }e dobie izvestuvawe za soglasnost. Vo toj moment transakcijata na kupuvawe i prodavawe se smeta za sklu~ena i od toj moment proizleguvaat site prava i pobaruvaawa za obete strani, koi se podocna samo potvrdeni so obostranoto potpi{uvawe na zaklu~nicata. Prepora~ljivo posle ovie zborovi da se povtorat kursot, iznosot vo devizi, vidot na ispravata kako i instrukciite za pla}awe na obete strani.
58. Sklu~enata transakcija na kupuvawe ili prodavawe na ispravite od točka 45 mo`e da bide so fizi~ko predavawe ili elektronski. Transakcijata se realizira dogovorno, so po~ituvawe na site slu`beni i interni pravila koi se na sila i koi se odnesuvaat za vakvi operacii. Pla}aweto na denarskata protivrednost e istovremeno so isporakata na ispravite.

3. Izvestuvawe

59. Za sklu~enite transakcii, ovlastenata banka kaj koja se izvr{eni transakciite, do Narodna banka na Republika Makedonija dostavuva izve{taj za sklu~enite transakcii i toa vedna{ po zatvoraweto na pazarot, no ne podocna od 15.30 ~asot istiot den. Poseben izve{taj za

sklujenite transakciji, po elektronski poti, se dostavljajo v tekočem dnevu, ne pa prej kot ob 15.30 uri, do Narodne banke na Republiki Makedoniji. Izgled tega sloga so potrebne parametri, ki so navedeni v prilogi na ova Uputstvo.

60. Za potrebe na ova Uputstvo se uporabljajo {i} vrste na valuti, ki je določena v Uputstvu za plačilni promet s tujino.
61. Ne dostavljajo ali ne hkrati dostavljajo na obrazec IRP 1 predstavljajo prek{ok} skladno s členom 40 od Zakona za devizno raboto, ("Slu{ben vestnik na RM" br.34/01,49/01 i 103/01) i podle{ i} na merki določeni v s{lenom 56 od Zakona za devizno raboto, ("Slu{ben vestnik na RM" br.34/01,49/01 i 103/01).
62. Ova Uputstvo stopa v silo s objavo v "Slu{ben vestnik na Republika Makedonija " .

Skopje Oktomvri 2002 godina

Guverner
Qube Trpeski

Prilog:

1. Obrazac IRP1

Izveštaj za realizirani promet na pazaru na strani plate`ni sredstva za dan

Mati~en broj na bankata koja go dostavuva izve{ tajot	Reden broj	Datum	Mati~en broj na kupuva~	Dano~en broj na kupuva~	Mati~en broj na prodava~	Dano~en broj na prodava~	Mati~en broj na kraen korisnik	Dano~en broj na kraen korisnik	Vid na transakcija	Vid na stransko plate`no sredstvo	[i f r a na valuta	Kurs	I z n o s vo devizi	I z n o s vo denar i	I n t e r v e n c i j a na NBRM
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Opis i karakteristiki na poli wata:

Reden broj	Opis	Skraten naziv	Dol`ina
1	Mati~en broj na bankata koja go dostavuva izve{ tajot	Matbr	7
2	Reden broj	RedBr	-
3	Datum	Datum	10
4	Mati~en broj na kupuva~	MatBrkup	7
5	Dano~en broj na kupuva~	DanBrKup	13
6	Mati~en broj na prodava~	MatBrP prod	7
7	Dano~en broj na prodava~	DanBrP prod	13
8	Mati~en broj na krajniot korisnik	MatBrKK	7
9	Dano~en broj na krajniot korisnik	DanBrKK	13
10	Vid na transakcija	VidTran	2
11	Vid na stransko plate`no sredstvo	SPS	2
12	[i f r a na valuta	Val	-
13	Kurs	Kurs	-
14	I z n o s vo devizi	I znDev	-
15	I z n o s vo Denar i	I znDen	-
16	I n t e r v e n c i j a na NBRM	I n t e r v NBRM	2

2. Vid na transakcija

Opis	[i f r a
Promptna transakcija	22
Terminska	33

3. Vid na stransko platežno sredstvo

Opis	[i f r a
Devizi	00
E f e k t i v n i s t r a n s k i p a r i	01
^ e k o v i	02
Kreditni pisma	51
Menici	52
I z j a v a z a o b v r s k a	53
Bankarska garancija	54

4. Intervencija na NBRM

Opis	[i f r a
I n t e r v e n c i j a n a N B R M	99